

Warszawa, 4 sierpnia 2025 r.
KL/345/117/KJ/2025

Pani
Krystyna Skowrońska
Przewodnicząca
Podkomisji stałej do spraw instytucji finansowych
Sejm RP

Szanowna Pani Przewodnicząca,

W związku z pracami związanymi z projektem ustawy o rynku kryptoaktywów oraz późniejszymi zmianami projektu, Konfederacja Lewiatan przedstawia swoje uwagi w przedmiocie dodanych zmian dot. prawa dewizowego.

Uprzejmie prosimy o zapoznanie się z naszą analizą oraz rozważenie uwzględnienia jej w toku prac legislacyjnych.

Z poważaniem

Marek Górski
Prezydent Konfederacji Lewiatan

W załączeniu: Stanowisko Konfederacji Lewiatan dot. projektu ustawy o rynku kryptoaktywów w zakresie prawa dewizowego (DRUK 1424).

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Stanowisko Konfederacji Lewiatan dot. projektu ustawy o rynku kryptoaktywów w zakresie prawa dewizowego

1. W piśmie z dnia 17 marca 2025 roku wskazano, że Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) w dniu 27 września 2024 r. wystąpił do Ministerstwa Finansów (MF) z prośbą o pilne uregulowanie działalności podmiotów świadczących usługi bezgotówkowej wymiany walut (BWW), czyli tzw. kantorów internetowych, których działalność nie była do tej pory objęta nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego (KNF). Przychylając się do prośby KNF, a także podzielając przedstawioną argumentację, MF zdecydowało się włączyć proponowaną przez KNF regulację do procedowanego już projektu ustawy o rynku kryptoaktywów, poprzez zmianę ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (UPD). W konsekwencji powyższego oraz przeprowadzonych konsultacji publicznych w ramach Projektu ustawy o rynku kryptoaktywów do UPD wprowadzono m.in. następującą zmianę:
 - a) „Art. 3a. 1. Bezgotówkowa wymiana walut może być dokonywana wyłącznie za pośrednictwem rachunków płatniczych w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30, 731 i 1222).
 - b) Działalność gospodarcza w zakresie usług bezgotówkowej wymiany walut może być wykonywana wyłącznie przez dostawcę usług płatniczych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, prowadzącego dla usługobiorcy bezgotówkowej wymiany walut rachunek płatniczy w rozumieniu art. 2 pkt 25 tej ustawy.”
2. W konsekwencji wprowadzenia ww. regulacji uniemożliwi się dokonywanie bezgotówkowej wymiany walut w ramach grup kapitałowych oraz na rzecz podmiotów powiązanych. Tymczasem centralizacja zarządzania ryzykiem walutowym w grupach kapitałowych polegająca na wykonywaniu transakcji wewnątrzgrupowych stanowi bezpieczną i istotną dla grup kapitałowych praktykę rynkową. Proces centralizacji zwiększa efektywność operacyjną i kosztową grup kapitałowych, umożliwia zarządzanie ryzykiem na poziomie grupy oraz umożliwia lepsze wykorzystanie kompetencji i wiedzy eksperckiej. Centralizacja zarządzania ryzykiem walutowym powoduje redukcję ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz kosztów zabezpieczania się przed tym ryzykiem, dzięki zwiększeniu siły negocjacyjnej, zmniejszeniu liczby transakcji z zewnętrznymi instytucjami oraz współpracy i optymalizacji procesów w grupach kapitałowych.
3. Centralizacja ryzyka walutowego polega na skoncentrowaniu ryzyka walutowego w jednej jednostce (spółce z grupy), co pozwala na przyjęcie spójnej strategii zarządzania ryzykiem walutowym (co powoduje usprawnienie w zakresie monitoringu oraz reakcji na potencjalne niekorzystne zdarzenia). Transakcje walutowe na poziomie grup kapitałowych od strony technicznej polegają na wykonywaniu

member of

BUSINESSatOECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

przelewów w odpowiedniej uprzednio ustalonej kwocie i dacie pomiędzy stronami transakcji walutowej (przy założeniu, że w ramach transakcji walutowej uzgodniony jest nominal waluty, który w ustalonym dniu powinien znaleźć się na kontach stron danej transakcji tj. spółka A przelewa kwotę X w walucie Z ze swojego konta na konto spółki B (zobowiązanie spółki A wynikające z zawartej transakcji), spółka B przelewa kwotę Y w walucie W na konto spółki A (zobowiązanie B wynikające z zawartej transakcji). W takim przypadku dysponentami środków pieniężnych będą odpowiednio spółka A oraz B. ww. operacje nie odbywają się wyłącznie na aktywach i pasywach spółki B. Wymiana pomiędzy spółkami jest netto tzn. strona której wynik na transakcji walutowej jest ujemny posiada zobowiązanie i ona przelewa w ustalonej dacie swoje zobowiązanie do drugiej strony.

4. Zauważyć ponadto należy, że niektóre transakcje walutowe, stanowiące usługę bezgotówkowej wymiany walut, stanowić mogą czynności maklerskie, o których mowa w art. 69 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. 2005 nr 183 poz. 1538 ze zm.) („Ustawa o obrocie”). Podkreślić w tym miejscu należy, że na mocy art. 70 ust. 1 pkt. 2 wyłączono obowiązek uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej w stosunku do podmiotów wykonujących czynności określone w art. 69 ust. 2 wyłącznie na rzecz podmiotów należących do tej samej grupy kapitałowej, do której należy podmiot wykonujący te czynności. W konsekwencji projektowanej regulacji zawężeniu uległoby również wyłączenie, o którym mowa w art. 70 ust. 1 pkt. 2 Ustawy o obrocie w odniesieniu do transakcji, których przedmiotem będą instrumenty finansowe bazujące na walucie.
5. Zważywszy na ratio legis projektowanej regulacji, którym jest **zwiększenie ochrony nieprofesjonalnych uczestników rynku, w szczególności konsumentów**, projektowane przepisy nie powinny obejmować transakcji dokonywanych w ramach grup kapitałowych oraz na rzecz podmiotów powiązanych, a nawet transakcji dokonywanych między przedsiębiorcami. **Profesjonalni uczestnicy rynku nie potrzebują bowiem tożsamej ochrony co konsumenci.**
6. Aktualne brzmienie projektowanej regulacji stoi w sprzeczności do obranego kierunku deregulacyjnego, ponieważ prowadzi do nałożenia na przedsiębiorców, dokonujących bezgotówkowej wymiany walut w ramach grup kapitałowych, nadmiernych i nieadekwatnych obowiązków w postaci:
 - a) obowiązku uzyskania statusu dostawcy usług płatniczych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (w praktyce uzyskania statusu Krajowej Instytucji Płatniczej z uwagi na limity wartości transakcji, a także ograniczenia geograficzne pozostałych potencjalnych jednostek tj. MIP oraz BUP)
 - b) obowiązku prowadzenia rachunku płatniczego w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych w warunkach, w których dokonywanie bezgotówkowej wymiany walut w ramach grup kapitałowych i na rzecz podmiotów powiązanych nie tylko nie rodzi ryzyka, a wręcz to ryzyko ogranicza.

7. Regulacja projektuje jednocześnie te wymogi w oderwaniu od jej celu (jest to rodzaj skutku ubocznego). Brak wyraźnego wskazania w projektowanych przepisach wyłączenia ich stosowania do transakcji zawieranych na poziomie grup kapitałowych wprowadzi poważną wątpliwość prawną w szczególności w odniesieniu do kwalifikacji danych czynności jako działalności gospodarczej, w konsekwencji ograniczając możliwość centralizacji ryzyka walutowego na poziomie grup kapitałowych.
8. Dlaczego projektowany przepis ogranicza możliwość centralnego zarządzania ryzykiem walutowym na poziomie grup kapitałowych?

Projektowana regulacja ogranicza możliwość prowadzenia działalności gospodarczej do dostawców usług płatniczych, którzy będą prowadzić dla usługobiorców rachunek płatniczy. Taką działalność będą mogły zatem wykonywać zaawansowane technologiczne instytucje finansowe, przede wszystkim banki. W projekcie ustawy nie doprecyzowano na czym polega prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług bezgotówkowej wymiany walut. Wskazano natomiast, że bezgotówkową wymianą walut jest wymiana bezgotówkowych krajowych środków płatniczych na bezgotówkowe zagraniczne środki płatnicze albo wymiana bezgotówkowych zagranicznych środków płatniczych na bezgotówkowe krajowe środki płatnicze lub na inne bezgotówkowe zagraniczne środki płatnicze. Przez działalność gospodarczą (zgodnie z Prawem przedsiębiorców) należy rozumieć zorganizowaną działalność zarobkową, wykonywaną we własnym imieniu i w sposób ciągły.

9. Czy na gruncie powyższych definicji wymiana walut w ramach grup kapitałowych może oznaczać prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług bezgotówkowej wymiany walut?

W naszej ocenie istnieje takie ryzyko, ponieważ w ramach ustrukturyzowanego procesu centralizacji ryzyka walutowego wymiana dokonywana jest w sposób ciągły. Wymiana walut w ramach grupy kapitałowej może być również dokonywana w sposób odpłatny ze względu na regulacje cen transferowych w ramach grup kapitałowych. De facto może ona zatem polegać na ciągłym świadczeniu na rzecz określonych spółek odpłatnych usług. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że w ramach wymiany walut zawierane mogą być kontrakty stanowiące instrumenty finansowe. Tak jak wyżej zasygnalizowano w Ustawie o obrocie instrumentami finansowymi przewidziano wyłączenie od obowiązku uzyskiwania zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej dla podmiotów dokonujących czynności maklerskich wyłącznie na rzecz podmiotów należących do tej samej grupy kapitałowej, do której należy podmiot wykonujący te czynności. Wprowadzenie projektowanej regulacji ograniczy zakres tego wyłączenia, ponieważ nie będzie miało ono zastosowania do instrumentów finansowych bazujących na walutach. Z uzasadnienia do projektu ustawy nie wynika, żeby projektodawcy intencjonalnie wprowadzali takie ograniczenia. Zdaje się, że skutek ten został zwyczajnie pominięty.

PROPONOWANA MODYFIKACJA TREŚCI ART. 3A UPD

1. Z uwagi na powyższe proponujemy, zmianę projektowanego art. 3a UPD w następujący sposób:

a) „Art. 3a. 1. Bezgotówkowa wymiana walut może być dokonywana wyłącznie za pośrednictwem

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

rachunków płatniczych w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30, 731 i 1222) w przypadku, gdy stroną transakcji bezgotówkowej wymiany walut jest osobą fizyczna lub osoba fizyczna prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą.

- b) 2. Działalność gospodarcza w zakresie usług bezgotówkowej wymiany walut może być wykonywana na rzecz osób fizycznych lub osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą wyłącznie przez dostawcę usług płatniczych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, prowadzącego dla usługobiorcy bezgotówkowej wymiany walut rachunek płatniczy w rozumieniu art. 2 pkt 25 tej ustawy.”.

ewentualnie

- a) „Art. 3a. 1. Bezgotówkowa wymiana walut może być dokonywana wyłącznie za pośrednictwem rachunków płatniczych w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30, 731 i 1222).
- b) 2. Działalność gospodarcza w zakresie usług bezgotówkowej wymiany walut może być wykonywana wyłącznie przez dostawcę usług płatniczych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, prowadzącego dla usługobiorcy bezgotówkowej wymiany walut rachunek płatniczy w rozumieniu art. 2 pkt 25 tej ustawy.
- c) 3. Ust. 1-2 nie stosuje się do podmiotów wykonujących czynności, o których mowa w ust. 2, wyłącznie na rzecz spółek powiązanych w rozumieniu Ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 18) z podmiotem wykonującym te czynności”.
2. Przyczyną zaproponowania wyłączenia w odniesieniu do spółek powiązanych jest umożliwienie wykonywania czynności bezgotówkowej wymiany walut również na rzecz spółek, które nie mieszczą się w zakresie spółki zależnej w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości. Zastosowanie definicji spółek powiązanych zapewni jak najmniejszą ingerencję w relacje gospodarcze profesjonalnych uczestników rynku.
3. Zdając sobie sprawę że powyższy problem można zaadresować w różny sposób (tj. różne kategorie legislacyjne i wording przepisów), pozostajemy otwarci na analizę, debatę i ewentualne odmienne brzmienie zmiany projektowanych przepisów – kluczowym pozostaje zaadresowanie opisanego wyżej problemu.

Konfederacja Lewiatan, KL/345/117/KJ/2025

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy